

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 827/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

451/2009. (XII. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **budapesti** panaszos¹ 2009. szeptember 13-án előterjesztett **panaszát** a 2009. december 9-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr- főkapitányság - vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos azt kifogásolta, hogy 2009. szeptember 5-én Budapesten, az V. kerület Deák téren volt, amikor a rendőrség az utcát indokolatlanul lezárta, és ezért ő nem tudott úti céljához időben eljutni. A panaszos kifogásolta szabad mozgásában korlátozták, valamint azt, hogy kamerával, szabálytalanul és jogtalanul rögzítettek a rendőrök felvételeket, továbbá a panasz más személyek sérelmeit tartalmazza.

I.

A panaszos 2009. szeptember 5-én a délutáni órákban a Deák téren lévő élelmiszerüzlet előtt volt és azt látta, hogy az utcát indokolatlanul lezárták, akadályozva ezzel az Astoria irányába történő elhaladást. Ennek hangot adva felhívta a 107-es telefonszámot, ahol kérdésére azt válaszolták, hogy a Deák teret „műveleti területté” nyilvánították.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Kb. fél óra elteltével a kordont megnyitották. A panaszos szerint volt olyan, akit indok nélkül elhurcoltak, és azt szabálytalanul és jogtalanul kamerás kocsival, illetve kézi kamerával rögzítették. Olyan is előfordult, hogy egy hölgy arcába „nyomták” közvetlenül a kamerát. Mivel a hölgy a kamerát óvatosan eltolta maga elől, elfogták és elhurcolták. A rohamruhások azonban több más személyt is kiemelt és elhurcolt.

A panaszos kifejtette azon véleményét, hogy elvesztette a rendőrségbe vetett bizalmát és kérte panaszának kivizsgálását.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől, valamint tájékozódott a rendőrség honlapján, hogy a megjelölt napon milyen rendezvények kerültek megrendezésre a fővárosban, illetve, hogy azzal összefüggésben a rendőrség milyen intézkedéseket rendelt el.

1) A BRFK Kommunikációs Osztálya a rendőrség hivatalos honlapján 2009. szeptember 5-én 10 óra 30 perckor közleményt jelentetett meg (http://www.police.hu/friss/BRF-20090831_23.html?query=Sziv%C3%A1rv%C3%A1ny), amely szerint aznap a Szivárvány Misszió Alapítvány által bejelentett és a Budapesti Rendőr-főkapitányság által tudomásul vett – a gyülekezési törvény hatálya alá tartozó – demonstrációra kerül sor a fővárosban. A közlemény szerint a vonulások rendezvény a Budapest, XIV. kerület Andrásy úton halad az V. kerület Erzsébet térre.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság egyúttal felhívta a fővárosban lakók figyelmét az aznapi jelentős forgalomkorlátozási intézkedésekre is.

2) A rendezvény miatt Budapest Rendőrfőkapitánya a 01000/46739/2009. ált. számú egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el 2009. szeptember 5-én 6 órától 2009. szeptember 6-án 6 óráig Budapest V., VI., VIII. és XIV. kerület teljes területére.

Az utasítás szerint a végrehajtásba beosztott rendőri állomány feladata a rendezvényekre érkezők és a helyszínen tartózkodók figyelemmel kísérése, az esetleges jogsértések kialakulásának megakadályozása, és annak keretében szűrőpróbaszerű igazoltatások, ruházat- és csomagátvizsgálások végrehajtása volt. A központi biztosításba beosztott egyenruhás rendőri állomány feladata pedig az volt, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-a alapján, illetve kérésre közreműködjön az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában, és a szükséges intézkedések végrehajtása jogsértések esetén.

Az egyedi utasítás indokolásában foglaltak szerint a megjelölt területekre és napokra vonatkozóan bejelentett rendezvényre jelentős számú ember megjelenését prognosztizálták, illetve a rendezvények miatt ellentétes érzelmű, illetve nézeteket valló csoportok megjelenését is valószínűsítették. A rendezvényekkel érintett helyszíneken ezért indokolt a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése a

demonstratív tömegrendezvények biztosítása és a gyülekezési jogokkal élők biztonságának garantálása érdekében.

3) A BRFK Kommunikációs Osztálya 2009. szeptember 4-én, 13 óra 49 perckor a rendőrség honlapján közleményt adott ki arról, hogy Budapest Rendőrfőkapitánya Rtv. az 30. §-a alapján fokozott ellenőrzést rendelt el a megjelölt időszakra és a megjelölt kerületek teljes területére, amelynek „célja a közbiztonságot veszélyeztető cselekmények, események megelőzése, megakadályozása. Az ellenőrzés keretében a rendőrség személyeket igazoltathat, ruházatukat, járművüket átvizsgálhatja, a közbiztonságra veszélyt jelentő eszközöket, anyagokat lefoglalhatja, illetve azoknak a rendezvény, esemény helyszínére történő bevitelét megtilthatja.” A közleményben szerepel továbbá, hogy a „fokozott ellenőrzés bevezetésével lehetőség nyílik arra, hogy a gyanús, feltehetően bűncselekményt vagy szabálysértést elkövetni szándékozó személyeket a rendőrség intézkedés alá vonjon. A BRFK mindent megtesz annak érdekében, hogy a fokozott ellenőrzés a békésen demonstrálókat és az állampolgárokat ne zavarja, célja kizárólag a jogsértő cselekmények megelőzése, illetve megakadályozása.” (http://www.police.hu/friss/BRF-20090904_25.html?query=fokozott)

4) 2009. szeptember 5-én 00.00 órától 24.00 óráig a Budapest Rendőrfőkapitányának 01000/45409/2009. számú személy- és létesítménybiztosítási intézkedése – amelyet mellékelten megküldött a Testület részére – volt hatályban, mely területlezárást tartalmazott.

Ezen a napon a Szivárvány Misszió Alapítvány Budapesten a Felvonulási tér – Dózsa György út – Andrassy út – Erzsébet tér útvonalon tartotta meg a Meleg Méltóság Menete elnevezésű vonulós rendezvényét. Ezzel kapcsolatban – többek között – Budapesten, az V. kerület Erzsébet tér körben történő lezárására, valamint kordonozására is sor került.

Az intézkedés indokolásában szerepel, hogy a rendezvényen több külföldi állam nagykövete jelezte részvételi szándékát, így elengedhetetlenül szükséges volt a rendezvény zavartalan lebonyolításának biztosítása. A védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendeletben foglaltak maradéktalan végrehajtása érdekében, rendőrszakmai szempontokra figyelemmel volt szükséges az intézkedés kiadása, az indokolás szerint.

Az intézkedés során a rendőrség biztosította a lezárt területre való be- és kijutást az ott lakóknak, a nyilvános és közforgalmú intézményeket, a kereskedelmi és vendéglátóhelyeket látogatóknak, illetve azok alkalmazottainak. A területlezárást alkalmával a be- és kilépésre a rendőrség ellenőrző - áteresztő pontokat létesített, melynek során technikai ellenőrzést alkalmazott. Az intézkedés tartalmazza továbbá a vonatkozó jogszabályhelyeket, így a területlezárást szabályozó Rtv. 46. §-t.

III.

A rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapítható, hogy a panaszossal szemben közvetlen rendőri intézkedés nem történt, őt nem igazoltatták, nem állították elő, vele szemben nem alkalmaztak kényszerítő eszközt.

1) A panaszos sérelmezte az indokolatlan terület lezárást, akadályozva ezzel az Astoria irányába történő elhaladást.

Ezzel összefüggésben a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a vizsgált időpontban Budapesten az V. kerület teljes területére fokozott ellenőrzés volt elrendelve, valamint személy- és létesítménybiztosítási intézkedés keretében területlezárás volt hatályban.

a) Az Rtv. 30. § (3) a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. §-a értelmében „a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

A jogszabályi háttér – ahogyan arra a Testület korábbi állásfoglalásaiban is utalt – meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával foganatosítható rendőri intézkedéseknek. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az intézkedés (például igazoltatás, átvizsgálás) konkrét okainak meglétét, mint egy „általános” rendőri intézkedés során, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent. Ez a felhatalmazás ugyanakkor nem korlátlan. Vizsgálható egyfelől az, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e.

Annak megítélése kapcsán, hogy a rendőrség a fokozott ellenőrzés elrendelésének lehetőségével az említett napon indokoltan élt-e, a Testület jelentőséget tulajdonított a közelmúlt rendezvényekkel összefüggő tapasztalatainak. Ebből kiindulva, tekintettel a rendezvények és várhatóan a résztvevők igen nagy számára, alappal lehetett számítani a demonstráció helyszínén, illetve azok közelében rendbontók megjelenésére, a közrendet és köznyugalmat megzavaró eseményekre. Ezért a Testület megítélése szerint a rendezvények helyszínéhez közeli területekre nézve a rendőrség indokoltan rendelt el fokozott ellenőrzést.

b) Az Rtv. 46. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség, illetve a rendőr a védett személy [1. § (2) bek. g) pont] biztonsága érdekében a 13. és a 30. §-ban meghatározottakon túlmenően útvonalat, közterületet a forgalom elől elzárhat, a forgalmat korlátozhatja; nyilvános és közforgalmú intézmények működését korlátozhatja; magánlakásba - külön írásos utasítás birtokában - ellenőrzés, a helyszín megfigyelése és biztosítása céljából beléphet, és ott tartózkodhat; területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

Az Rtv. 101. §-ának (1) bekezdés g) pontja szerint a kormány felhatalmazást kapott arra, hogy meghatározza a megelőző-védelemmel, személybiztosítással és objektumvédelemmel kapcsolatos szabályokat. Ezen rendelkezés alapján megszületett a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendelet. Ezen rendelet 1. §-a (1) bekezdésének b) szerint a Magyarországon tartózkodó nemzetközileg védett személy, valamint viszonyosság alapján más külföldi személy magyarországi tartózkodása alatti védelmét a rendelet szerint kell megszervezni és végrehajtani.

A rendelet hivatkozik a nemzetközileg védett személyek, köztük a diplomáciai képviselők ellen elkövetett bűncselekmények megelőzéséről és megbüntetéséről szóló, New Yorkban, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXVIII. ülészakán, az 1973. évi december hó 14. napján elfogadott egyezmény kihirdetéséről szóló 1977. évi 22. törvényrendelet 1. cikk 1. pontjára, amely tartalmazza a nemzetközileg védett személy meghatározását. Ezen pont b) alpontja szerint, az állam bármely képviselője, vagy tisztségviselője, valamely nemzetközi kormányközi szervezet tisztségviselője, vagy megbízottja, aki abban az időben és azon a helyen, ahol a bűncselekményt ellene, hivatalos helyisége, magánlakása, vagy szállítási eszközei ellen elkövetik, a személye, a szabadsága, vagy a méltósága ellen irányuló bármilyen támadással szemben, a nemzetközi jog alapján különleges védelemre jogosult; ugyanez vonatkozik a fenti személyek háztartásában élő családtagokra is.

Az intézkedésben szerepel, hogy több nagykövet jelezte részvételi szándékát a Meleg Méltóság Menete elnevezésű vonuláson rendezvényen, ezért vált szükségessé 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendeletben foglaltak maradéktalan végrehajtása és az Rtv. 46. §-a szerinti területlezárások.

A Testület álláspontja szerint a panaszosnak valóban érintette az Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 58. §-ának (1) bekezdésében biztosított szabad mozgáshoz való joga, azonban – figyelemmel a fokozott ellenőrzés és a személy- és létesítménybiztosítási intézkedés elrendelésére – alapjogának korlátozása jogszerűen történt.

2) A panaszos sérelmezte azt is, hogy az általa tapasztaltak szerint egyes személyek kiemelését, előállítását kézi-, illetve autókamerákkal rögzítették. A panaszos beadványában kifogásolta továbbá, hogy volt olyan személy, akit indokolatlanul a helyszínről elhurcoltak, továbbá előadta, hogy volt egy hölgy, aki a kamerázó rendőr

készülékét magától eltolta óvatosan és ezért fogták el, illetve hurcolták el, továbbá említést tett egy olyan férfiről, akit a tömegből kiemeltek és megvádoltak.

Az Rtv. 92.§-ának (1) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A panaszos tehát joghatályosan a helyszínen jelenlevő más személyek nevében nem terjeszthet elő panaszt, csak az, akinek az alapjogát a rendőri intézkedés konkrétan érintette. Jelen esetben azon személyek, akikkel szemben a rendőrség a panaszos által sérelmezett intézkedéseket foganatosította.

A kamerázással összefüggésben a Testület tájékoztatja a panaszost a Rtv. 42. §-ának, a képfelvétel, hangfelvétel, kép- és hangfelvétel készítésének, szabályairól. A rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvétele, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt készíthet a szigorú garanciális szabályok betartása mellett.

IV.

A Testület a rendelkezésére álló adatok és információk alapján arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos alkotmányos alapjogai tekintetében a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A panasz másik része tekintetében pedig panaszos nem jogosult mások nevében panaszt tenni, kivéve, ha arra más panaszostól meghatalmazást kap.

A fentiekre figyelemmel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdésben foglaltak szerint a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító budapesti Rendőr-főkapitányság vezetőjéhez.

Budapest, 2009. december 9.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület